

paatage mig Ansvaret ved at skulle omvredigere § 1, 2det Stykke, saaledes, at det utvivlsomt gjengav, hvad der efter den nugsjældende Ret i hvert enkelt Tilfælde maatte betragtes som Fæstegaard, og hvad ikke. — Men, var det nu saa, at der ikke fornustigvis kunde gøres noget Forsøg paa at faae 2det Stykke af § 1 stemt ud, og at det var en Opgave, som langt oversteg vore Kræfter at gøre et Forsøg paa at faae dette efter min Mening ganske vist overflødige 2det Stykke i § 1 affattet saaledes, som det ærede Udvalgs Flertal i sin Betænkning har angivet, at man har villet have dette Stykke affattet — jeg skal ikke her citere Betænkningen, men kun henvise til dens 3die Side. — Saa forekommer det mig, at den eneste Udveider stod aaben for os, var den: at stille et Forslag til § 4 1ste Stykke, som berøvede Bestemmelsen deri den tilbagevirkende Kraft lige saa fuldt, som Flertallets eget Forslag under Nr. 2 berøver det 2det og 3die Stykke af § 4 deres tilbagevirkende Kraft.

Radvig: Jeg vil blot med et Par Ord sige, hvorfor jeg ikke kan følge min ærede Kollega fra Kjøbenhavn (Nellemann) i det, han nylig fremsatte som Grund til, at man skulde stemme for Wændringsforslaget Nr. 13. Jeg giver ham Ret i Meget af, hvad han bemærkede om, at man maatte lade Dispositioner, trufne over Eiendomme i Henhold til den gjældende Ret, bestaa, og at man ikke maatte indskrænke en erhvervet Formueret, og hvad han dertil søiede; men jeg tror, at dette Wændringsforslag af den Grund er saa uheldigt i sit Sammenstød med 2det Punktum af § 1 og derfor virker saa forstyrrende paa Loven, fordi det er affattet saaledes, at det, skjøndt jeg ikke kjender Tilfældenes Antal, dog i alt Fald efter Udtrykket gaar langt ud over, hvad der kunde være den rimelige Grund for Forslaget. Lad os se, hvorledes det stiller sig! Der er en Sætning, som man under de mange Stridigheder her har været villig til at anerkjende, nemlig den, at Gaarde vare fæstpligtige. For at denne Anerkjendelse skal have den mindste Betydning, og for at der skal ligge Noget i, at man siger, at det har været den hidtil gjældende Ret og Praxis, maa der dertil

komme en Bestemmelse af, hvad en Gaard er, thi det er aldeles intetsigende, naar man siger, at noget Udefinerligt er Fæstetvang undergivet, og dermed Punktum. Det maa altsaa, naar man siger, at Gaarde have været Fæstetvang undergivne, antages, at der har været og er fastholdt et Begreb om Gaard, hvilket man saa maa søge at give et Udtryk, naar man vil komme ud over en Usikkerhed i Praxis, som er kommen tilstede, og som man for Fremtiden vil have. Jeg tror derfor, at det er aldeles rigtig, at der i Loven opstilles en Definition af, hvad en Gaard er. Nu siger man, at det trods den Indrømmelse, man har gjort, at Gaarde altid have været fæstpligtige, og trods den Indrømmelse, man har gjort, at denne Bestemmelse vel i de allerfleste Tilfælde vil træffe det Rigtige, dog er muligt, at der findes enkelte Steder, som, skjøndt de naa over den her fastsatte Grænse, dog ikke ere at betragte som Gaarde, og derfor ikke skulde være Fæstetvang undergivne, og for at undgaa dette, opstiller man saa dette Wændringsforslag. Men dette Wændringsforslag medfører ikke en Sikring, for de enkelte Tilfælde, paa hvilke Definitionen ikke passer, men dette Wændringsforslag ophæver Definitionen; det er det Ulykkelige derved. Der siges, at Gaarde ere fæstpligtige, forsaavidt, de hidtil have været det; men Indrømmelsen var, at Gaarde have været fæstpligtige. Der skal altsaa kun gøres en Undtagelse for, hvad der kan bevises ikke at have været Gaard; der maa stables en legal Præsumption, en Formodning for, at et Sted af en vis Beskaffenhed er Gaard, og der maa, for at et saadant Sted kan undgaa at komme ind under denne Definition, være og kunne paavises særlige Undtagelsesgrunde, der kunne befrie det derfor. Men det er ikke det, hvorpaa Wændringsforslaget, som det er redigeret, gaar ud. Det gaar ud paa at sige, at Gaarde ere Fæstetvang undergivne, forsaavidt de ere den undergivne eller have været den undergivne. Loven kommer altsaa paa dette Punkt gennem en Del Ord til aldeles Intet at sige, og det er baade med Hensyn til Lovens Diemed uhensigtsmæssigt og med Hensyn til Lovens Form utilstedetigt. Naar Wændringsforslaget havde været affattet saaledes, at der